

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 23 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez izredne vpisiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Celjske razmere.

(Ob desetletnici „Celjskega Sokola“.)

II.

Zakaj so torej celjski nemčurji in sovržni Nemci poklicali v nedeljo 5. avgusta 1900 vojaško silo na pomoč? So se li bali peščice rjovečih, s palicami oboroženih barab ali so se bali Slovencev? Da imajo barabe pod svojo komando, pokazali so povodom obiska Čehov. Par lepakov z zapovedjo miru in s podpisom Stigerja in Rakuša so prilepili, in ni ga bilo razgrajča videti, prazne in tihe so bile vse ulice, da si so se prej dva dni in dve noči tukajšnje in iz Gradca najete pijane barabe podile po vseh kotih. — Proti šesti uri zvečer so se že zbirale ter pripravljale na zopetne demonstracije. Dospel je neki brzojav iz Gradca; Fürstbauer in policaji skakali so iz enih ulic v druge, namigavali in pošepetavali zdaj temu, zdaj onemu. Slovenci so vse to opazovali, ter pričakovali zopetni organizirani napad na slovenske hiše. Pa o čuda! Ob sedmih prilepljeni so bili imenovanji lepaki, in naenkrat postale so prazne vse ulice. Slovenci so cel večer pošiljali svoje ljudi pregledovat ulice, da se prepričajo, je li se barabska fakinaža res tako klanja disciplini Rakuševi. In prepričali so se, da niti tistih barab ni bilo na ulico, katere sicer navadno vsak večer, vsako noč vidiš na svojih mestih.

Vse to je neovrgljivi dokaz, da se v nedeljo celjski nemčurji barab niso bali, in da vojaštva zaradi teh niso klicali. Čemu tudi? Vesten orožnik nima četrte ure kaj delati, da to sodrigo spravi v red. Pa tudi napadov od strani Slovencev se nemčurji niso bali, kajti vedó prav dobro, kako mirni so Slovenci, in da taisti še nikdar niso delali nemira. Kako bi ga tudi? Celo kopico stražnikov imajo nemčurji na razpolago. Ti ne vidijo razgrajajočih barab raznih vrst, pač pa imajo pazno oko na Slovence. Če hočeš videti „špehkamro“ od znotraj, zavpij le „živio!“ Neke nedelje večer nalezel se ga je nekdo v bližnji vinski gorici za št. Miklavškim hribom in prišedši vrh gozda nad mestnim parkom,

zavpil je parkrat v svoji hudomušnosti „živio“. Ker je bilo precej mirno, razlegala se je ta beseda po celim mestecu. In na ves splan, kakor ko bi kje gorelo ali bi se kdo topil, tekli so od vseh strani stražniki proti parku, češ, ko hitro stopiš na mestna tla, boš za nocoj naš! Slovenci, videvši to službeno vnetost, to strast, prav za prav to bedarijo, smejali so se in se krohotali hudomušnosti dobrovoljčka, ki si je zmisлил ta „špas“ ter jo je „potuhtal“, kako je mogoče iz daljave na pol ure razkačiti celjske nemčurje s stražniki vred ter jih voditi za nos.

Neprivilegirani Slovenci morajo biti mirni, in so tudi in ni bilo zaradi njih še nikdar potreba klicati vojaške sile na pomoč. Zakaj pa so to silo nemčurji klicali na pomoč? Da, strah jih je bil, — pa ne pred napadi, pač pa pred imenitnim vtišom, katerega je morala napraviti velikanska množica raznih inteligentnih Slovencev iz Celja in iz bližnje okolice. Bali so se, da bi ta lepi, čez celo dolžino mesta se razprostirajoči spreved ne imponiral preveč. Razkropili so jih, morali so iti po dveh straneh in poklicali so vojaštvo, da so se laglje izgovarjali, češ, to je le večina ljudstva, ki je šla, zagledavši korakajoče vojake, svojo radovednost past. In ob enem so metali s tem pesek v oči oblastev, kakor da so razmere v Celji res tako nevarne in je absolutno nemogoče dovoliti Slovincem prireditve te ali one slavnosti.

Pa če se oblasti dajo slepiti, le naj se, slovenskega življa vi, celjske reve, ne boste slepile. Kazati ni treba Slovincem mesca v luži, vidijo ga na nebu. Vaše nakane že davno poznajo, pa tudi vedo, da vam te nakane ne pomagajo nič, temveč se slovenski živelj množi in krepi, čim hušji je pritisk. Kar je naravnega mora uspevati in tega ne morejo preprečiti nenaravne budalosti.

Generalna skušnja celjske nemčurske komedije se je toraj dobro obnesla in pričakovati je, da so preslepljene oblasti prišle do zaključka, da se mora desetletnica „Celjskega Sokola“ v vseh inštancah prepovedati! In kako tudi ne?! Če je že

navadno nedeljo večer treba klicati vojaško silo na pomoč, kaj bi bilo šele pri slavnosti!! Ne mislite pa, nemčurji in zagrizeni nacionalci, ne mislite oblasti, da bode s takimi in enakimi prepovedmi, s takimi pritiski slovenski čut, slovenski živelj v Celji in sploh na Spodnjem Štajerskem ugonobili! Nasprotno! Ves slovenski svet se je zanimal in se zanima za desetletnico „Celjskega Sokola“. Dan na dan dohajajo vprašanja, kaj da bo s to slavnostjo. V pomirjenje bodi povedano, da sicer do zdaj še ni nič gotovega, ker niso še končno rešene pritožbe, da pa seveda Slovenci ne smemo pričakovati nam ugodne pravične rešitve, ker imenovanje deželnosodnih svetnikov za Celje in imenovanje najzagrizenejšega ultranacionalca celjskim državnim pravnikom je jasno pokazalo, kaka sapa veje zgoraj. Pa naj bo že kakor hoče, celjskim Slovincem vse to ne imponira, marveč bodo dosegli v moralnem oziru s to prepovedjo več, kakor bi s slavnostjo samo.

„Celjski Sokol“ storil je svojo dolžnost. V zmislu od vlade potrjenih svojih pravil je sklenil obhajati desetletnico svojega obstanka ter povabiti k tej slavnosti tudi druga slovenska društva, kakor je to povsod navada. Z navdušenjem in veseljem pozdravili so drugi celjski Slovenci ta sklep ter s tem pokazali, da so celjske komedije ne bojijo, da se zavedajo in niso najmanjše ostrašeni vsled divjega početja barabskih trum povodom obiska Čehov. Če pa vdari lisjak Rakuš s svojo gardo na krivo struno ter prepovedi slavnosti izposluje, če mu pride pokriti grof Atems z dano mu oblastjo na pomoč, če vse to slednjič podpira zloznani Clary v Gradcu in se morda na vse zadnje celo ministrstvo zavzame za celjske nemčurje v toliki meri, da zanamari svojo najsvetejšo dolžnost, varovati državljanom vsaj tiste male pravice, ki so zajamčene v prvih in glavnih osnovnih državnih zakonih, potem se vse neha, potem tudi „Celjski Sokol“ kaj več ukreniti ne more.

„Sokol“ je storil svojo dolžnost. Zaradi propovedij ni prav nič na slabšem, pač pa je in bo vsled taistih celjsko slo-

venstvo na boljem. Naj bodo Rakuš s svojo gardo in vse podpirajoče ga oblasti uverjene, da s to svojo taktiko le Slovincem pomagajo in nemčurjem in Nemcem škodujejo. In ne bo dolgo tega, ko se bodo tega tudi de facto prepričali.

Čim večji pritisk, tem večji odpor! Slovenci so tako miroljubni narod, da njih je treba pošteno dregniti, da se zganejo in zahtevajo svojih pravic.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Kaj bode?

Dne 18. avgusta je minil, in ako so bili različni proroki dobro informirani, se začne sedaj šele energična akcija vlade za sebe, parlamenta in državnih najnujnejših potrebščin. Koerber je podoben Fabiju Cane-tatorju, ki premišlja, ugiba ter odlašča, toda ali se loti končno tudi dela in ali doseže tudi kak uspeh, tega ne ve nihče. Splošno se more reči, da se nezaupanje v njegovo sposobnost in energijo množi bolj in bolj. Nova pogajanja se še niso začela, no, nihče, niti največji optimist se ne nadeja uspeha. Čehi in Nemci vstrajajo na svojem stališču, in nihče noče odnehati. „Neue Freie Presse“ pledira zopet za razpust zbornice in za nove volitve.

Konflikt med Bolgarijo in Rumunijo.

Radi umora licejskega profesorja Mihaileanuja v Bukareštu je nastal med bolgarsko in rumunsko vlado konflikt. Morilec, Bolgar Dimitrow je izjavil, da je umoril profesorja zato, ker se je v svojem listu „Peninsula Balcanica“ potezal za narodne pravice Rumunom sorodnega naroda Kucovalahov, katerih je v Macedoniji okoli 150.000. Dimitrow je tudi povedal, da je izvršil umor po naročilu bolgarsko-macedonskega odbora, ki ima svoje središče v Sredcu (Sofiji), in čegar načelnik je bivši bolgarski stotnik Safarov. Safarov igra v Sredcu veliko politično ulogo ter je v zvezi z vladnimi krogi. Dimitrow, ki pove vse, kar je ljubo Rumunom, je tudi izpovedal, da je bolgarski diplomatični agent v Bukareštu, Theodorow sokrivec umora in neki Kozakov, ki je zaprt, je bil član macedonskega odbora ter obvesti-

LISTEK.

Spisi Zofke Kveder.

Spisala Marija Ana.

Izvestno je bil malokdo tako vesel, kakor jaz, ko se je pojavila v slovenski literaturi sveža, mladostna moč, kajti v tem sem videla nov dokaz, da napredujemo. Zanimanje in radost moja pa je bila tem večja, ker je bila ta nova moč ženska, gđ. Kveder.

Pa saj so bile tudi one slike in povestice v „Slovenki“ res lepe. Vzete so bile iz življenja, a prepletene z onim krasnim opisovanjem, kakor znajo le naši najmlajši pisatelji. Tak utis pa so napravile name le krajše povesti. Ko je začela pisateljica daljšo povest „Telegrafistka“, mi ta že ni ugalala tako. „Moja prijateljica“ v „Edinosti“ pa je bila skoro neprebavljiva. Zdi se, kakor bi se pisateljica izmišljala sproti vsak stavek, potem pa se smejala v pest, da so tako naivni ljudje, ki kaj takega beró in verjamejo. In res, slišala sem mnogo neugodnih opazk.

O „Študentkah“ rečem le toliko, da sem kot mati gotovo sklenila, da ne pustim svoje hčerke nikdar na univerzo, kjer bi mi postala javna blodnica. Zato pika. Idimo

še dalje, do „Misterija žene“. Težko, da je še katere pisateljica začetnica presenetila svet s tako ali jednako knjigo. Izvestno je hotela Zofka Kveder omamiti, očarati, pridobiti ves naš svet s svojo famozno izdajo. Hoče-li mogoče gospodična s to knjigo zagovarjati žensko pravo? Mogoče je imela najboljšo voljo, a povedala je to tako robato, tako trivialno, da je ne poslušala niti najhujši realist. A jaz odklanjam v imenu vsega trezno mislečega slovenskega ženstva tako zagovornico.

Tu pride mlada dekliška roka in trga temno zagrinjalo neprodirne noči. O ta bakanal! „Ne vse in ne za vse!“ To je geslo knjigi. Moj Bog, tako malo nas je in še med temi treba zbirati, kdo naj bere! Pisateljica tedaj sama priznava, da je vsebina tako kosmata, da pač ne sme vsakomur v roke. Zakaj je pa tako pisala, ali res ni našla drugečnega izbruha svojemu srcu kakor tako? — Res žalostno, da ne vidi družega kakor „bakanala krvi“. „Krohota moči“ moža nad ženo in vse te „potoke krvi“, vse te „strte duše“ je gledalo duševno oko dvajsetletne deklice! Nič ne zavidam pisateljice, in blagrovati smem sebe in sto drugih, ki v svojem dvajsetem letu gledajo raje pisane livade in bistre potoke in jasni

čisti dan, a jih nikakor ni volja stikati po strašnih temnih nočeh, po blatnih jezerih.

Sama je sedela v svoji sobici. Zunaj je naletaval sneg. Ej Zola, kje si s svojo „Fécondité“? Oni veliki pisatelj riše v najkrasnejših barvah jasno, častljivo starost Mathieua in Marianne, potem ko je narodila dvanajstero otrok. A Zofkina starka, potem ko je rodila vsako leto otroka, je ostala sama zapuščena kakor trst v puščavi.

Bilo je o košnji. Notu je vsaj jasno povedano, kako je bruhnilo življenje. Seve to je zopet nekaj, kar ni za vse!

V tržaškem starem mestu se je zastrupila javna vlačuga. Evo, to je tako lepa slika v dveh potezah, da ji ni treba komentarja. A jaz, in z menoj gotovo vsako plemenito srce bo pomilovalo, a ne zaničevalo take nesrečnice!

Temno deževno jutro je bilo. Zakaj ni pustila pisateljica neprodirnega zastora, ki je usmiljeno zakrival toliko blata, toliko živinske strasti? Narava je pač usmiljenjša nego ljudje. Narava zagrinja s plaščem noči strašne orgije. Nežna dekliška roka pa odgrinja in kaže brez usmiljenja ono propalo žensko bitje. Čemu neki! Morda ženski osvoboje v korist?

V naši župi je rodila nezakonska mati dete. Ta črtica je krasen izbruh

strtega srca hudobnemu, hinavskemu člo veštju.

Pusti, me, jaz te nočem. To je prava igracija, vse je lepo povedano, da že tudi čisto vsakdanje, vendar radi beremo in končno vskliknemo: Žalibog, da je res tako!

Nocoj sem bila pri vodi. Mene je kar strah tega gorečega vulkana! Zato je najbolje, da se niti ne mešam v sveta čustva razpaljene Zofkine duše!

Mrak je bil. Na verandi so (sta!) sedeli dve ženski. To sličico bere se jako lepo, tako v srce sezajoče. Na jedni strani trepeče mladostveče življenje, na drugi strani tiha zapoznela sreča. Kako diven kontrast! Zakaj je zašel ta čopič, ki slika tu tako značilne poteze, zopet na drugi strani v porodno hišo?! Sploh ne morem razumeti, česa išče mlado, neizkušeno dekle vedno pri porodih ali enakih slučajih!

Krog omizja je sedela mala družba. Pisateljica je hotela v dveh potezah napraviti sliko, a posrečilo se ji ni popolnoma, kajti figure so meglene, nejasne.

Nihče je ni razumel. Tukaj govori iskreno prijateljstvo, ki svojo prijateljico obožava, a njene napake tako olepšava, da jo moramo imeti še mi radi. In on, ki je zdobil vse zapreke in okove! Res, dva občudovanja vredna junaka! (Konec prih.)

telj ministrskega predsednika Radostawa. Rumunska vlada ima baje v rokah pisma, ki dokazujejo, da so vladni krogi bolgarski v zvezi z morilcem Dimitrowim in z macedonskim odborom. Ta revolucionarni odbor je sklical nedavno kongres v Sredec, in vlada ga ni prepovedala. Rumunska vlada bi rada izzvala posredovanje drugih velevladi v Bolgariji, kar se ji pa ne posreči.

Vojna na Kitajskem.

Prvi del vojne s Kitajci je dovršen: nad Pekinom plapolajo praporji mednarodnih vojev in poslaniki z vsemi tujci na angleškem poslaništvu in v francoski katedrali so rešeni. Tekom desetih dni so dosegle mednarodne čete, jedva 15.000 mož, naravnost nepričakovano velike uspehe. Na maršu od Tientsina do Pekina so se vršili boji pri Pejtsangu, Yangtsunu, Nantsajtsunu, Hohsiwu, Tšangkiawanu in Tungčou, ter so bile zapored premagane kitajske čete, katere so vodili generali Nieh, Ma, Lipingheng, mohamedanski Tartar Funghfisiang in tudi princ Tuan. Okoli 100.000 Kitajcev ni moglo zabraniti, da so se 15. t. m. Japonci, Rusi, Angleži in Američani polastili prestolnega mesta, čegar ozidje je visoko 11 do 13 m ter do 18 m široko. Kitajci so se sicer tudi še v zadnjem hipu upirali, ter so imele mednarodne čete nekaj izgub, toda pomagalo ni nič. Cesarica-vdova, cesar, ves dvor, princ Tuan in vsi boksarji so pobegnili v mesto Šansi. Mednarodne čete imajo sedaj celo progo od luke do Taku, preko Tientsina in do Pekina v svoji oblasti. Grof Waldersee bo imel nalogo pacificirati še ostale nemirne kraje ter diktirati Kitajcem pogoje za mir. Kakor je povedal v Kasselu nemški cesar, je predlagal Walderseeja vrhovnim poveljnikom ruski car.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Pretorije poročajo: Dewetu se je posrečilo odtegniti se preganjanju Kitchenerja, dasi so bili v Kitchenerjeve voze vpreženi po štirje najboljši konji. Da je Dewet ušel, temu je vzrok dejstvo, da Dewet okolično boljše pozna in je mogel zategadelj marširati ponoči, dočim so mogle angleške čete korakati le podnevi. Ta vest mora prijatelje Burov navdati z največjim veseljem. Da se je rešil Dewet, to je nov dokaz njegove izredne genijalnosti in velikanske vstrajnosti njegovih mož. Njegov beg je šel naravnost skozi kraje, ki so polni Angležev; na vseh straneh so večji oddelki. In vse ga je lovilo, čakalo in pritiskalo nanj od strani, toda Dewet je marširal ponoči in podnevi ter prekoračil ogromno pot skoraj brez izgub. Lovil pa ga je najgenialnejši angleški general, lord Kitchener, šef Robertsovega generalnega štaba. Da je Dewet ušel, je nov dokaz njegove velike strateške sposobnosti in neverjetne utrjenosti Burov, ki so prestali toliko daljavo. Seveda je Dewet izgubil na begu nekaj konj in nekaj vozov, pa tudi veliko število angleških ujetnikov je moral izpustiti, da ga niso ovirali, toda častnike je odvedel seboj preko reke Vaal ter se bo v kratkem združil z Delareyem. Razen te vesele vesti pa je došlo tudi slabo poročilo, da je bivši predsednik republike Oranje, Stejn na poti h Krügerju umrl. Potrdila tega poročila še ni, a znano je bilo že dalje česa, da je Stejn bolan. Tako je za Joubertom umrl še drugi Bur, ki je v tekoči vojni igral prvo ulogo.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 18. avgusta. Par let sem že delajo državne uslužbenke na to, da bi se jim vsaj deloma izboljšalo njih stanje, ter da bi se uvrstile v status uradnikov. In sedaj, ko se je že vsem uradnikom in slugam povišala plača, ni torej čuda, da so se vzdignile tudi poštne in brzojavne manipulantinje ter se jele tem živahneje in resneje potegovati za pobočjanje svojih službenih razmer. Trgovski in finančni minister sta deputaciji teh uslužbenk že parkrat obljubila, se za to stvar po mogočnosti zavzeti, a dosedaj še ni čuti o kaki reorganizaciji. Pretečeni mesec je zborovalo pod pokroviteljstvom dvornega svetnika Burkharda občevstrijsko žensko društvo na Dunaju ter sklenilo resolucijo glede jednotne ureditve ženskega osebja, ter uvrstitve istega v status uradnikov in v XL plačilni razred, katera resolucija se predloži gospodski zbornici, zbornici poslancev in finančnemu ministertvu.

Žalostna, a resnična istina je, da zavzemajo državne uslužbenke dokaj nižje in slabše stališče kot vsak sluga; zadnji imajo v novejšem času svoj, dobro urejeni status ter v vsakem oziru večje pravice nego prve. Jeli to pravično!

Poštarji po deželah so sedaj na konju. Vse se jim je tako lepo uravnalo! Upraviteljice stoje primeroma veliko boljše nego manipulantinje v mestu; one so z vsem preskrbljene ter jim tako ostane še cela mesečna plača, katera znaša pri najmanjših poštah 20 K. Veliko sicer tudi to ni, a vsekakor jim več ostane nego kolegijam v mestu. Tudi učiteljicam se je po dolgem hudem boju vsaj nekoliko plača povišala, ker niso mogle z borimi 60 K shajati. A če je že tem na deželi slaba predla, kako naj potem živi poštna in brzojavna manipulantinja-začetnica v mestu, v tem dragem času s 60 K? Kaj pa ko bi si shranila par kronic za slučaj bolezni? Znano je, da postanejo tekom časa malo da ne vsi uslužbeni in uslužbenke pri brzojavnem uradu in telefonu silno nervozni. Kako naj se tedaj leči uboga manipulantinja s 60 K, ako se jo loti še kaka druga bolezen? (Vsake štiri leta dobi ista celih 10 K na mesec več, a štiri leta so jako dolga.) Uslužbenkam je vender treba vsled napornega dela sem in tja nekoliko razvedrila in premembe. Zdravnik jim čestokrat nujno svetuje spremembo kraja in zraka, ter napravi za to bolniško sprčevalo. Treba je torej prositi dopusta, a v navadi se po zdravniku odmerjeni dopust kar za dva do tri tedne črta. Seveda če treba, naj se pa še jedenkrat prosi, saj ima izborna plačana manipulantinja veliko, veliko denarja in lahko plača še jedenkrat zdravnika in koleke za prošnjo. Ako treba vun iz mesta, stane zopet vožnja, saj do polovične karte nima nikake pravice, če hoče znižano ceno, mora, kakor vsaka druga privatna oseba, vsakokrat posebej prošnjo vložiti. Značilno je, da reši južna železnica to prošnjo vedno ugodno, dočim jo država skoro redno odbije.

Pač čudne razmere pri teh uradnicah! Isto delo, isto odgovornost imajo kakor njih moški kolegi, a pravic nimajo nobenih! Le kadar se tiče njih dolžnosti, le tedaj se smatrajo kot državne uradnice in le tedaj se jemlje v poštev iste naredbe kot jih imajo uradniki, a sicer se prezirajo.

Pred kratkim dejal je neki gospod: „Pri nas, pri železnici, imajo sedaj dve blagajničarki, a bržčas dobe še jedno, dočim je prej to službo opravljal en sam uradnik.“ — „Kako to?“ — „Nu, menda zato, ker vse tri ženske ne stanejo toliko kot en uradnik.“ — In te gospodične opravljajo seveda še vsako drugo noč nočno službo, in vse to za 60 K. — Velikansko! Se-li ne pravi to izkoriščati njih gmotno bedo!

Morda pa mislijo višji krogi, da sede vse te državne uslužbenke v denarjih, ter smatrajo njih poslovanje morda celo za nekak šport, ki jim služi v svrhu emancipacije!? Dvorni svetnik Burkhard, kateri se za preosnovno razmer državnih uradnic prav gorko zavzema, očrtal je pri zgoraj omenjenem zborovanju, žalostno stanje teh od vseh zatiranih uslužbenk tako temeljito in resnično, da mora vsak, še tako ozkosrčen človek uvideti, kako huda in velika krivica se jim godi. Dal Bog še več takih dvornih svetnikov! Res, zadnji čas je, da bi se vendar jedenkrat tudi že ta stvar dognala, in iskreno bi bilo želeli, da bi se i naši poslanci, baš sedaj, ko se predloži sklenjeno resolucijo, po svojih močeh v splošno korist za to zavzeli. Stvar je vendar zanimanja vredna, saj je samo pod tržaškim ravnanstvom okrog 150 nastavljenih manipulantinj.

Svetovna razstava v Parizu.

VII.

Kdor ni razstave sam videl, si ne more napraviti podobe o njeni obsežnosti. Ozemlje obsega 1.080.000 štirijaskih metrov — izvzemši park Vincennes — in na tem ozemlju je toliko in tako važnih poslopij, da se nihče ne ubrani utisa: razstava je prenapolnjena. Sreča je, da teče reka Seina skozi razstavo. To povzdiguje slikovitost, dasi je na drugi strani, in ker je ostala javna komunikacija čez reko kolikor toliko intaktna — vsled tega vsa razstava nekako raznesena in raskosana.

Glavno središče cele razstave je nad kilometer dolgi in pol kilometra široki Champs de Mars, na nasprotni strani Seine pa leži širni park Trocadero, kjer je kolonialna razstava.

Champ de Mars je takorekoč klasični prostor svetovnih razstav pariških. Tisti, ki so videli svetovno razstavo leta 1889., pripovedujejo, da se letos Champ de Mars sploh ni mogel bolje prirediti, kakor se je priredil tedaj, in da so ga zategadelj letos samo drugače priredili. Izza leta 1889. sta ostala samo Eifflov stolp in galerija mašin, slednja pa se je v notranjosti vsa prezidala.

Celotni utis, ki ga naredi pogled na Champ de Mars, je jako lep, če tudi ne tako pester, kakor utis, ki ga naredi pogled na Trocadero. Kar pa je razstavljeno na Champ de Marsu, to je seveda vse drugače zanimivo, ko ono, kar se vidi na Trocaderu.

Rekli smo zgoraj, da so letos galerijo mašin v notranjosti popolnoma prezidali. Napravili so namreč v tej galeriji velikansko slavnostno dvorano, v kateri je prostora za 25.000 oseb, in katero razsvetljuje 4500 svetilk. V tej velikanski, bogato okrašeni dvorani se vrše vse oficijalne slovesnosti. Tu se je vršila slovesna otvoritev, tu so pozdravili švedskega kralja in perzijskega šaha, tu bodo razdelili odlikovanja razstavljalcem...

Na desno in na levo od te slavnostne dvorane se nahaja kmetijska razstava in pa razstava živil. V slednji zanima gledalca nestrokovnjaka seveda najbolj funkcioniranje strojev, za izdelovanje šampanjca.

Za to galerijo je cela vrsta vsakojakih atrakcij. Prvo mesto zavzema mej njimi švicarska vas. To je prava Švica v minijaturi, to je točen posnetek naravnih lepot in tipičnih poslopij iz osrednje Helvecije. Švicarska vas leži ob umetni, kaci 40 m visoki, z zelenjem obrasli gori in poleg 30 metrov visokega, seve tudi umetno napravljenega vodopada. Za ta vodopad se potrebuje na dan 4 milijone litrov vode. V vasi se nahajajo kmetijske hiše in gostilne, kakor v vsaki pravi švicarski vasi, ljudje izvršujejo tista dela, kakor doma, na umetni gori pa se pasejo tako lepe krave, kakor jih je videti pač samo v Švici.

Prav v bližini švicarske vasi je videti monumentalni, 80 metrov visok in 8 milijonov kilogramov težak dimnik, ki služi strojem, kateri imajo 20.000 konjskih sil. Od teh se porabi 15.000 za razsvetljavo, 5000 pa za razne druge namene. Ti stroji premene vsako uro 200.000 litrov vode v par.

Galerijo mašin in strojno markira fačada jedne izmed največjih atrakcij cele razstave, to je električna palača. Ta palača, nad katero se dviga alegorična figura, predstavljajoča sredi plamen napredka genija elektricitete, je vsa od železa. Pred njo se nahaja „vodna palača“ — Chateau d' Eau —, nekako velikansko hemisferično zgrajeno slepo okno, prirejeno amfiteatralično, od koder se zliva voda v kaskadah v širok basin. Utis, ki ga napravi ta vodna palača, kadar je raznobojno razsvetljena, je nepopisen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. avgusta.

— Osebnosti. Deželni svetnik in vodja okr. sodišča v Kanalu gospod Matija Rutar je premeščen k okrožnemu sodišču v Gorici.

— Cesarjeva 70letnica. V soboto dopoldne poklonili so se zastopniki različnih korporacij deželnemu predsedniku baronu Heinu s prošnjo, da njih udane čestitke k cesarjevi 70letnici sporoči na najvišje mesto. Ob 2. uri dopoldne je bil pri deželnemu predsedniku diné, na katerem so bili prisotni gg.: deželni glavar Detela, deželnega glavarja namestnik baron Liechtenberg, deželni svetnik Levičnik, dvorni svetnik Schemerl, dvorni svetnik Lubeo, državni pravdnik dr. Trenz, župan Hribar, dvorni svetnik Merk, dež. žandarmerijski zapovednik Riedlinger, prošt dr. Klofutar, dež. odbornik dr. Tavčar, podpolkovnik pl. Lukanc, kanonik Zamejic, predsednik zdravniške zbornice dr. vitez Bleiweis, predsednik notarske zbornice Gogola, predsednik trgovske in obrtne zbornice Kušar, predsednik odvetniške zbornice dr. Mosche, podpredsednik kmetijske družbe Povše, vladni svetnik dr. pl. Rüling, vladni svetnik Ferdinand marki Gozani, vladni svetnik Ludovik marki Gozani, okrajni glavar grof Margheri,

okrajni glav. baron Schönberger, finančni svetnik dr. Pessiaok, predsednik kranjske hranilnice Luckmann, deželni poslanec baron Rechbach in deželni vladni tajnik Haas. Deželni predsednik je napil cesarju, katera napitnica je našla oduševljen odmev.

— Antidinstična demonstracija ljubljanskega knezoškofa. Njega milost, gosp. knezoškof, je pri zadnji cesarski slavnosti prav očitno pokazal, da mu ta slavnost ni posebno všeč. Pri sveti maši, h koji je povabil javne funkcionarje, je s temi gospodi javno pometal. Mašo je razpisal na deseto uro, svoj slovesni vohod pa je napravil že ob tri četrti na deset, ko skoraj še nikogar v cerkvi ni bilo. Ko je potem došel deželni predsednik, se je bila maša že pričela, dasi še ni bila deseta ura odbila. Posledica temu je bila, da se je nad zlatimi ovratniki kazalo obilo dolzih obrazov! Z demonstracijo v cerkvi pa je škof Anton Bonaventura združil še drugo; povabljen je bil na diné k baronu Heinu, a odpovedal je v zadnjem trenutku, češ, da se mora ob jedni uri odpeljati na neko cerkveno vizitacijo, koja je bila tako nujna, da je njega knezoškofja milost tudi sedemdesetletnemu cesarju na ljubo ni mogel preložiti! To antidinstično postopanje našega netaktičnega knezoškofa vzbuja po Ljubljani veliko senzacijo, in vse se radovedno vpraša, radi česa se se je naš nadpastir tako razljutil! Govori se, da radi tega, ker se je razpisala uradna komisija, ki naj je pregledala cerkveno stavbo v Šmartnem pri Litiji. Gospod knezoškof bi bil rad suveren v vojvodini Kranjski, in pri cerkvenih zgradbah sploh ne pozna nikake posvetne gosposke. Čudni ljudje so ti klerikalci: sami priznajo, da se je cerkveni stolp v Šmartnem nagnil, ali če se javno mnenje radi tega razburja, če javno mnenje zahteva, da naj oblastnijske stavbe pregledajo, da se ne pripeti kaka nesreča, kakor se je svoj čas pripetila v Bohinjski Bistrici, pa je ta gospoda razkačena kot gad, prav kakor da živimo v Boloniji ali v Pisi, kjer so nagneni cerkveni stolpi nekaj navadnega! Naše mnenje pa je, da je deželna vlada storila le svojo dolžnost, razpisavši ogled, in da je dotični vladni zvedenec, če je — kakor piše „Slovenec“ — z veliko in hvalevredno vestnostjo vse premeril in pregledal, izvršil le svojo dolžnost, in naj radi tega napihnjeni dekan šmartinski počti, kakor žaba v luži, in naj se radi tega togoti še celo knezoškof ljubljanski!

— Kako klerikalci besedo drže. Našemu škofu se lahko še velika nesreča zgodi, če ne postane previdnejši. Prišel je že parkrat v nasprotje s kazenskim zakonom. Z znanim pastirskim pismom, s katerim je prepovedal čitanje „Slov. Naroda“ in „Rodoljuba“, je storil škufvanje v smislu § 302. kazenskega zakona. Zdaj je zopet izdal odredbo, ki ima vse lastnosti izsilovanja v smislu § 98. kaz. zakona. S to odredbo se namreč skuša z žuganjem prisiliti gostilničarje, da na žeganje opuste godbo. Žuga se, da v dotičnem kraju ne bo pet let maše, če bo na žeganje godba, in to žuganje je sposobno, da spravi ljudi v strah. Ako bi se namreč kdo uprl, sme biti prepričan, da bo imel gmotno škodo, da ga bodo fanatizirani ljudje preganjali, da, celo izgredov se mu je bati. Kako more posvetna oblast trpeti tako izsilovanje? V Bizoviku so dobili zadnjič kar pismo ta ukaz. Gostilničarji so se seveda udali, ker so se bali posledic, če bi vzlic temu ukazu napravili godbo. Zdaj pa se jeze, ker vidijo, da škof svoje besede ne drži, koder se ljudje ne menijo dosti zanj, da grozi in izsiluje, če ničesar ne opravi pa odjenja. V Štepanji vasi se namreč niso zmenili za škofov ukaz. Rekli so, da jim škof nima ničesar ukazovati glede godbe, in vzlic temu so imeli v petek mašo. Zdaj je seveda Bizovik, silno pobožni, uprav fanatično klerikalni Bizovik razburjen, in čuje se zabavljanje na škofa in na duhovnike, da se človeku kar lasje ježe. Najmilejše je še, da škof ne drži besede. Čuden mož, ta naš škof! Kaj ne čuti, da s takimi odredbami in s takim postopanjem samega sebe smeši?

— „Za devicami častimo kaplana najprej!“ S Črnega Vrha nad Idrijo se nam piše: Posrečilo se mu ni... radi tega odhaja. Saj se še spominjate na oni boben, ki je grmel 15. pr. m. po črnovrški vasi? Ta boben ni grmel samo prihajajočemu

društva v pozdrav, temveč preroško tudi kot odhodnica „črni burji“. Verjemite nam, gospod urednik, da do danes še nismo poznali čudne lastnosti našega bobna. Jednemu v pozdrav — drugemu v slovo! In da bi bilo to že lahko! Pomislite! Ločiti se od plesnivih hranilničnih knjižic starih devic, odhajati iz dežja pod kap — je-li to lahko? Koliko je še kuhala ta „burja“ v svoji bistri konsumni glavici, toda sedaj je vse proč. Gospod Jože! Hvala Vam za vse, kar ste storili v povzdigo blagostanja pri črnovrškem konsumnem društvu, hvala za neumorno agitacijo za ljudski shod, kateri se je vršil v nedeljo — in kakor sami veste pri precej pičli udeležbi. Razum kompanije žensk in par nevernih ste gotovo našli prav malo drugih. Ali ste bili zadovoljni z g. dr. Žitnikom, ki ni priporočal konsumnih društev, temveč ustanovitev nekeke deželne kmetijske zadruge, nam ni znano. Izrekamo Vam hvalo za vse — in iskreno sožalje, ako boste v svojem novem bivališču ravnali po izgledu trnovskega kapelana, katerega delovanje je: sreča in konec. Ako boste tudi drugod združevali koristne posojilnice in hranilnice s koristnimi konsumi, Vam želimo, da odrinete raje v Ameriko, od koder se vrnete lahko kakor oni onjav — kot škof s palico in mitro v škrinji — a brez maše.

— Zdravniška zbornica kranjska ima 30. avgusta 1900 ob 5. uri popoldan v zbornišni pisarni (deželna bolnica) seja. Dnevni red. 1. Naznanila predsedništva. 2. Poročilo o vlogi gosp. dr. E. Globočnika glede ustanovitve zdravniške za rekonvalescente. (Dr. Defranceschi) 3. O zdravniški honorarni taksi v privatni praksi (Dr. Defranceschi). 4. O dohodninskem in pridobninskem davku. (Dr. Defranceschi.) 5. Poročilo o vlogi v slučaju prenizko odmerjene gale partikulara. (Dr. Arko.) 6. Poročilo o uravnavi razmerja med zdravniki in zavarovalnicami zoper nezgode. (Dr. Gregorič.)

— Shod kranjskih gasilnih društev se vrši v nedeljo, dne 2. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v „Mestnem domu“ v Ljubljani. Dnevni vzpored: 1. Otvoritev po načelniku. 2. Poročilo o delovanju. 3. Poročilo blaginjakovo. 4. Predlog o ustanovitvi podporne bolniške blaginje. 5. Posebni predlogi, ki se pa morajo do 28. avgusta pisмено zveznemu odboru doposlati. 6. Volitev odbora po § 17. zveznih pravil.

— Gostovanje gospe Polakove v Belemgradu. Spočetka septembra bode absolvirala gospa Irma Polakova daljše gostovanje na kraljevem gledališču v Belemgradu. Igrala bode več operet v srbskem in jedno v slovenskem jeziku.

— Himen. Gosp. Avgust Štamcar, uradnik banke „Slavije“ in člen slovenske opere, se je danes poročil z gđno. Minko Verovškovo v Ljubljani. Čestitamo!

— Iz Črnomlja smo prejeli v soboto zvečer naslednjo brzojavko: Pri slavnostnem banketu zbrano uradništvo, duhovščina, občina, šolstvo in druge korporacije udeležujejo še občeavstrijske slavnosti na čast in proslavo 70. rojstnega dne njegovega veličanstva in kličejo: Bog živi Nj. Veličanstvo na mnogo leta v prospeh in napredek naše monarhije!

— Iz Mengša. Pri nas smo praznovali cesarjevo sedemdesetletnico prav slovesno. Predvečer je domača godba igrala po trgu, ki je bil res lepo razsvitljen in z zastavami okrašen; posebno odlikoval se je v iluminaciji grad gospoda A. Stareta. Raz bribček so še pozno v noč doneli krepki akordi mengeške godbe med pokanjem topičev in spuščanjem raket; ljudstvo pa je zažgalo velik kres, da pokaže, kako časti, ljubi in čišla presvitlega svojega vladarja —e—

— Iz Radovljice se nam piše 20. avgusta: Naše mirno in idilično mesto je oživilo, kakor mravljak če suneš z nogo vanj. Vse leta semtertje, vse je veselo — „konjički rezgetajo, bobni ropotajo“. V sredo dobili smo vojake, in sicer dva bataljona našega brambovskega pešpolka, ki ima v radovljiškem okraju letošnje polkovne vaje pod voditeljstvom gospoda polkovnika Emmerta. Ostala dva bataljona tega polka sta nastanjena v Lescah in Zapužah. Vseh vojakov je nad 80 častnikov in 1600 mož, od katerih je nastanjenih polovico v Radovljici in Predtrgu. Kakor čujemo, so gospodje častniki, kakor tudi moštvo izredno zadovoljni z dobro postrežbo in stanovanji. Prebivalstvo našega mesta, ki je bilo vedno naklo-

njeno vojaštvu, se pa tudi v istini hvalevredno trudi vsreči vsem pravičnim željam naših domobrancev. Pri nastanitvi so vojacom mnogo pomogla mestno županstvo, kakor tudi ona v Lescah in Predtrgu. Požrtvovalnosti gospodov županov pristoja v tem oziru najtoplejša zahvala. Vojaštvo se jako dobro obnaša in je prav mirno, kar znači znano izvrstno disciplino tega polka. Pri vajah je vedno mnogo spremljevalcev, in marsikatero okence se odpre zgodaj zjutraj, marsikatero mlado oko gleda z zadovoljstvom vrle vojake in marsikateri zaspandek, ki ga je vzbudil rog ali boben, pohiti za njimi, gledat, kako se bodo borili in streljali — nekrvavo. Ni pa se čuditi, da je toliko vsestranskega zanimanja za te vaje, ker imamo v naših krajih le redko kdaj priliko ogledati si zanimivo vežbanje v polku. 18. avgusta so imeli gospodje častniki pri Klinarju banket, katerega so se vsi uradniki radovljiški, na čelu jim g. okrajni glavar, vdeležili. Pogrešali pa smo s tužnim srcem našega velespoštovanega dobrotnika, gospoda cesarskega svetnika Ivana Murnika, ki je sedaj po dolgi bolezni sicer v našem mestu na letovišču, da popolnoma okreva, a se vendar še ni vstanu vdeležiti takega banketa. Vojaki se vrnejo v sredo čez Kranj in Medvode v Ljubljano. Upamo, da bodeta vojaštvo in prebivalstvo vsestransko zadovoljna, in da jima bodo ostali dnevi, prežiti v Radovljici, in v sveži, nebeškokrasni in romantični okolici — v dobrem in lepem spominu, želimo pa ob enem, da naj vrli naš domači brambovski polk kmalu zopet pride v naše kraje k vajam.

— Merjevci na Triglavu. Poročali smo v listu z dne 18. t. m., da se meri Kredarica, last „Slovenskega planinskega društva“, ker je ravno po tem svetu segalo „nemško planinsko društvo“ in hotelo s pomočjo zastopnikov verskega zaklada dokazati, da slovenska kočna na Kredarici ne stoji na svetu, ki sta ga kupili občini Dovje in Zasp, ampak na onem verskega zaklada. Dne 18. t. m. dognalo se je po evidenčnem geometru gospodu Hohnu iz Radovljice in našima zastopnikoma, da stoji kočna in kapelica na Kredarici še na svetu dovske občine in leži vzhodna meja sosedu, verskega zaklada, 70 m oddaljeno od kapelice; zadej stoječi grič Kredarice, katerega je gospod župnik Aljaž tudi v namene planinskega društva kupil, pa leži že čez to mejo. Lepa kredarična ravan je tedaj še slovenska last, a upati je tudi, da se zunanji uradniki verskega zaklada ne bodo protivilili odstopu drugega sterilnega terena, ki je bil kupljen od občine Zasp, ker isti itak ni sposoben za postavljenje kake kočne. Po dokončanem zapisniku daroval je dne 19. t. m. gospod župnik Aljaž v kapelici mašo, kateri je prisostvovalo precej gostov, katere je zadevna stvar pripeljala na Kredarico. Ž.

— Potres je bil v Škocijanu na Dolenskem v soboto zjutraj ob 4. uri 55 min. Prvi sunek je bil precej močan od vzhoda proti zapadu in je trajal skoraj 3 sekunde, drugi sunek je bil bolj slab. Škode ni napravil nobene.

— Mestna kopel. Od 5. do 11. avgusta letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 616 kopel in sicer: za moške 490 (375 pršnih, 115 kadnih; za ženske 126 (pršnih 44, kadnih 82).

— Požar. Danes, ravno ob 12. uri opoldne je začelo goreti v Mostah pod Ljubljano in to v neposredni bližini žrebčarne. Ogenj, ki se je hitro razširil, je vpepelil hišo Martina Snoja in neko drugo hišo, hlev Franca Židana in še neko drugo slopje. Ogenj je bil jako velik in nevarnost uprav strahovita za celo vas, ker leži tik pogorišča skladišče žrebčarne, napolnjeno s slamo in senom. Kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo, da niso vojaki žrebčarne in sanitetni vojaki prihiteli na pomoč. Ti vojaki, pod vodstvom gosp. poročnika Colariča, so se pogumno, s požrtvovalnostjo in s samozatajevanjem lotili gašenja in delali neutrudno, da so ogenj lokalizirali. Vsa čast takim vrlim možem. Preprečili so veliko nesrečo in gre njim vsem zlasti pa g. poročniku Colariču, g. stražmojstru žrebčarske postaje Cmuku in naredniku sanit. oddelka Jugovicu, najiskrenejša zahvala. Tudi ljubljanski in vevški gasilci so prihiteli na lice požara in krepko sodelovali pri gašenju za varnost je skrbela ljubljanska policija, ki je bila pod vodstvom gospoda svetnika Podgorška hitro na lici požara, kakor je

prišel tudi okrajni glavar, gospod vladni svetnik marki Gozani. Značilno je, da se domačini, ki so sicer grozovito pobožni, niso prav nič podvzivali, da bi pri rešitvah delih pomagali. Vse kaže, da je hudobna roka ogenj nalašč zanetila.

— Vojaški izgrez na Rimski cesti. Včeraj zvečer sta pred gostilno št. 11 na Rimski cesti dva vojaka domobranskega polka št. 5 ustavila Marijo Lunder in jej odvzela sinka. Ker je eden vojak držal fanta za roko, ga je žena udarila po roki in poklicala tudi svojega moža, ki je bil nekaj korakov spredaj. Tudi ko je mož prišel, ni spustil vojak dečka in ga je mož za to udaril s palico po roki. Vojaka sta na to potegnla bajoneta in le policaj in neki orožnik sta zabranila, da nista vojaka napadla z bajoneti Marije Lunder in njene moža. Na lice mesta je tudi prišel e. kr. domobranski stotnik Raindl, ki je pomagal vojaka ukrotiti. Leta in stražnik Vušl sta bila po vojaki ranjena.

— Nasledek ponočne vožnje. Po sestnik Josip Kavčnik iz Loga pri Vrhniki se je bil včeraj pripeljal na svatbo v Moste in spravil konja v Rodetovem hlevu. Ponoči mu je postopač Jakob Šušteršič vzel konja iz hleva, ga upregel v voz in ga podil potem tako po Mostah, da se mu je splašil. Konj je voz prevrnil in razbil, sam pa je pridiral z ojnico in vago v mesto in je dirjal skozi mesto v Trnovo, kjer je večkrat padel in se poškodoval.

— Prepir mej vojakov. V soboto ponoči je nastal v Vračkovti gostilni na sv. Petra nasipu št. 65 prepir mej vojak 17. pešpolka in 5. domobranskega polka in je bil desetnik Garlovič od 17. pešpolka, kateri je prepir provzročil, od nekega vojaka z bodalom sunjen v nogo.

— V pijanosti je napadel včeraj popoldne neki posestnik iz Ilovice na cesti pri Rudniku Jožefa Seliškarija iz Podutika, ki je gnal par konj domov. Napadovalec mu je hotel vzeti konje, in ko so prišli ljudje, je zbežal. Pozneje ga je policija prišla. Pravil je, da je bil pijan in da nič ne ve, kaj je delal.

— Harmoniko je ukradel neznan tat natakarku Alojziju Filogamu v Prečnih ulicah št. 11. Harmonika je bila na omari v spalni sobi. Sumi se, da je tatvino izvršil neki vojak domobranskega polka št. 5, kateri je pil v sosedni sobi. Harmonika je italijanskega modela, bolj majhna in ima napis „Turin“ in „št. 2“.

— Dva tovarna vlaka sta v soboto zvečer na tukajšnjem kolodvoru skupaj trčila in je bilo baje osem vagonov poškodovanih.

— Nočni mir kalila sta danes ponoči dva delavca na Bleiweisovi cesti, ko ju je policaj ustavil, sta se mu uprla in nista hotela iti z njim na rotovž.

— Nepreviden voznik je v soboto popoldne prevrnil pred Šarabonovo prodajalnico na Zaloški cesti koleselj posestnice Tereze Kalan iz Vevč.

— Neusmiljen fujakar. Včeraj zvečer so se pasantje na Dunajski cesti glasno pritoževali, ko je fujaker Franc Černe ml. svojega konja neusmiljeno pretapaval.

— Izgubljene stvari. Kuharica Marija Duša je izgubila zlat prstan z modrim kamnom. — Neka uradnikova žena je zgubila zlato verižico z medaljonom. — Trgovski pomočnik F. L. je zgubil zlat prstan z z modrim kamnom.

* Kratka zakonska sreča. Iz Montrenila javljajo: Pred kratkim se je tu vršila poroka dveh mladih zaljubljenecv, ki sta bila bogata in prav srečna. Svatbeno potovanje sta napravila v Perreux. Krasno vreme ju je zvabilo, da sta se šla vozit s čolnom po reki Marni. Blizu mostu pri Bryju pa se je čoln prevrnil in oba sta utonila. Ženo so potegnili sicer še živo iz reke, a umrla je v bolnišnici; moža pa so potegnili iz vode šele čez 6 ur mrtvega. Tako se je končala njuna sreča že v par dneh.

* S sodom v Pariz. 14. t. m. sta dospela trgovca Enzmann in kavarar Trebsche z Dunaja z 240 kg. težkim sodom peš v Pariz. Stavila sta z urarjem Köllmerjem v Rossau-u za 5000 kron, da dospeta v 50 dneh v Pariz. Rabila sta 61 dni, vstevši deževne dneve, katere treba odračunati. Bajš sta stavo dobila.

* Dobro plačana pevka je miss Ada Reeve. V gledališču Lyric dobiva namreč

plačo 2100 mark na teden. A poslej dobi še več, namreč 2400 mark, ker občinstvo hoče na vsak način, da ostane.

* Dvoboj med zaročencema. V Parmi se je sprla Irma Gaudauri s svojim ženinom Cavalliem radi ljubosumnosti. Kot prava Italijana sta potegnila bodalci ter se suvala tako dolgo, da sta imela — dosti. Umrla sta vsled dobljenih ran.

* Milijonar — krošnjar. Nekako pred 10. leti je bil v Somerville v Massachusettsu Charles H. North najbogatejši mož, ki je premogel več kot osem milijonov dolarjev. Danes pa ima le še hišo, ki je v mestu najlepša. Živi se z najemščino hiše in s krošnjarenjem. Nasproti pa sta velikanska mesnica in sušilnica mesa, kateri sta danes njegovih bivših zadružnikov. Mesnica in sušilnica sta mu prinesle nad osem milijonov, a vse je izgubil. Danes cele noči študira svoje komptoarske knjige, kako je vendar možno, da je zapravil skoraj vse. No mož ima že 68 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

Milan 20. avgusta. Bresci je posil, naj ga zagovarja soc.-demokratski poslanec odvetnik Turatti. Ta se še ni odločil.

Pariz 20. avgusta. V razstavi se je vlomila ograja necega mostu. 30 oseb je padlo v vodo. Izmed njih je več teško poškodovanih, dve pa sta ubiti.

London 20. avgusta. Listi javljajo, iz Laurenzo-Marqueza, da je Dewett ujel 4000 Angležev s 7 topovi, in da je Roberts zapustil Middelburg. Iz Pretorije se poroča, da je Dewett v Kommandecku zajel armado generala Baden-Powella in tega pozval, naj se uda. Baden-Powell je vprašal za pogoje kapitulacije.

Dunaj 20. avgusta. Ruska vlada je vzela v svrhu prepeljavanja vojaštva v Vladivostok pet parnikov avstrijskega Lloydja v najem. Vsak parnik prepelje 1000 mož. Trije parniki so že na potu v Odeso, jeden odrine danes tja. Rusija bo od vsakega parnika plačala 180.000 gld. najemščine.

Petrograd 20. avgusta. Uradni list prijavlja brzojavko, ki jo je iz Čifu poslal admiral Aleksejev. Brzojavka poroča, da je združena armada 14. t. m. po jendodnevnem bombardiranju in razstrelivši vzhodna mestna vrata zavzela Pekin.

Petrograd 20. avgusta. Car je brzojavil generalu Leneviču: Čestitam Vam iskreno na hitrem zavzetju Pekina. Za izvojevanje zmage Vam podeljujem red sv. Jurija. Junaškemu sibirskemu vojaštvu sporočam najtoplejšo svojo zahvalo. Predstavite admiralu Aleksejevu vse tiste, ki so se odlikovali.

Berolin 20. avgusta. Nemški admiral javlja iz Taku, da je general Höpfner s svojim vojem dospel dne 15. t. m. tja, in da se je vojaštvo že izkrcalo.

Berolin 20. avgusta. Feldmaršal grof Waldersee je danes odpotoval v Genovo, kjer se vkrcal na Kitajsko.

Berolin 20. avgusta. Lihungčang je včeraj brzojavno naznanil vladi, da je cesarica-vdova s celim dvornim osebjem odpotovala na zapad.

London 20. avgusta. Angleški admiral poroča, da je jeden del Pekina v plamenu. Združena armada je naletela na ljut odpor zlasti v notranjem mestu. Boriti se mora od ulice do ulice. Yung je hotel preprečiti odpotovanje dvora, pa se mu ni posrečilo.

London 20. avgusta. Brzojavke iz Šanghaja izrekajo mnenje, da se je vsled ubega cesarice in vodilnih Mandžurov položaj jako poostiril. Z Lihungčangom ne bo kazalo se pogajati, dokler bo cesarica iz varnega zavetja izdajala edikte. Cesarica je odpeljala seboj 60 zabojev dragocenosti. Naseliti se hoče v Yusiemu. Pred odhodom je dala 12 dvorjanov, ki so se ustavljali ubegu, obglaviti. Poroča se, da japonska kavalarija skuša cesarico ujeti.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v škofiji
Lokali se dobiva (321-55)

ustna voda

z novim antiseptikom

katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe smirajo zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. avgusta: Jožefa Hiti, krojačeva hči,
5 mes., Krakovski nasip št. 12, akutni želodčni
in črevesni katar. — Albert Gradauer, račun. nad-
rednika sin, 6 mes., Metelkove ulice št. 2, vnetje
prsnice mrene.

Dne 18. avgusta: Helena Ravnikar, proda-
jalka tobaka, 79 let, Dunajska cesta št. 19, osta-
relost. — Ignacij Krek, trgov. poslovođa, 25 let,
sv. Petra nasip št. 67, se je ustrelil. — Marija
Šušteršič, strojevodjova hči, 4½ mes., Kladezne
ulice št. 18, črevesni katar. — Franja Rakovec,
orožniškega stražnega mojstra hči, 8 let, Poljan-
ska cesta št. 60, jetika. — Ferdo Bilina, trgovec,
82 let, Breg št. 2, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 16. avgusta: Marija Remc, branjevka,
69 let, srčna hiba. — Fran Kristan, premogar, 29
let, jetika. — Josip Remc, hlapec, 70 let, pljučnica.

V hiralnici:

Dne 15. avgusta: Marija Ustar, dninarjeva
žena, 40 let, jetika.
Dne 16. avgusta: Marija Karn, gostija, 60
let, božjast.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 2062 m. Srednji aračni tlak 736-0 mm.

August	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
18.	9. zvečer	738-0	18-9	sl. szahod	jasno	0,0 mm.
19.	7. zjutraj	738-0	14-3	sl. vzhod	jasno	0,0 mm.
	2. popol.	737-2	23-4	sr. jvzhod	del. oblac.	0,0 mm.
"	9. zvečer	737-1	17-1	sl. svzhod	jasno	0,0 mm.
20.	7. zjutraj	736-4	15-3	sl. svzhod	oblačno	0,0 mm.
	2. popol.	734-7	23-3	sl. svzhod	del. oblac.	0,0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 19-2°
in 18-3°, nor nala: 18-6° in 18-5°.

Dunajska borza

dne 20. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-65
Skupni državni dolg v srebru	97-15
Avstrijska zlata renta	116-60
Avstrijska krona renta 4%	97-75
Ogrska zlata renta 4%	115-—
Ogrska krona renta 4%	90-60
Avstro-ogrsko bančne delnice	1708-—
Kreditne delnice	663-25
London vista	242-20
Nemški drž. bankove za 100 mark	118-22½
30 mark	23-62
30 frankov	19-30
Italijanski bankovci	90-30
G. kr. cekini	11-40

Potrta od najgloble žalosti javljam
podpisana v svojem in svojih otrok
imenu vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem žalostno vest, da je Bogu Vse-
mogočnemu dopadlo, nepozabnega mi
sopraga, oziroma očeta, brata, tasta,
starega očeta in strica, gospoda

Ferdinanda Bilina

meščana, trgovca in hišnega posestnika

po dolgi zelo mučni bolezni, previdenega
s svetotajstvi za umirajočega, danes ob
8. uri zvečer v 82. letu njegove starosti
poklicati na oni boljši svet.

Truplo nepozabnega ranjega bode
v ponedeljek dne 20. avgusta ob 1/5. uri
popoldne iz hiše žalosti, Breg št. 2 pre-
nešeno na pokopališče k sv. Krištofu in
se tamkaj položilo v lastno rakev k več-
nemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo brale v
stolni cerkvi pri sv. Nikolaju.

Predraga pokojnika priporočam v
blag spomin in molitve.

V Ljubljani, 18. avgusta 1900.

(1679) Fani Bilina roj. Skerl.

Trgovski pomočnik

izvežban v špecerijski stroki, želi stopiti
v službo v kako boljšo in večjo trgovino
zbog nadaljne izobrazbe, najraje v mestu.
Ponudbe pod A. K. upravnistvu „Slov.
Naroda“.

(1672-1)

Puščice po 10, 16 in 30 h se dobivajo povsod.

III. (1362-2)

Krepak deček

poštenih starišev se sprejme kot učence
v specerijsko trgovino. — Kje? pove uprav-
ništvo „Slov. Naroda“.

(1667-1)

Učenec

ki je dovršil eno ali dve srednji šoli, sprejme
se takoj v trgovino s špecerijskim in no-
rimberškim blagom pri

(1652-3)

Albinu Rant v Kranji.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiča. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isel, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inmost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. Vrhna tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiča.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inmosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhna tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnart-Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

Sprejme se takoj izurjena

prodajalka

v trgovino z mešanim blagom na deželi.

Slovenskega in nemškega jezika in
pisave zmožne in ne pod 20 let stare imajo
prednost.

Štefan Podpac

(1670) trgovec, Javornik, Gorenjsko.

Kot trgovski sluga

pobiralec denarja

(1674-1)

ki je ob enem porabljen za pisarja. išče
službe samski, starejši mož; govori in piše
slovenski, nemški in italijanski ter položi
jamščino.

Ponudbe pod B. P. 40 na upravni-
štvo „Slov. Naroda“.

(1674-1)

6-8 poštenih

natakarič

za nedelje in praznike od 2. ure popoldne
do 10. ure zvečer vsprejme se takoj pri

Ognjeslavu Kozjeku v Šiški

„pri Kankertu“.

Plača 1 gld in dobra večerja. Oglasé
naj se takoj.

(1675-1)

Firm. 229

Ges. II. 27./I

Bekanntmachung.

Das k. k. Landes- als Handelsgericht Lai-
bach hat bei der in Register für Gesellschafts-
firmen eingetragenen Firma:

„M. Rosner & Comp

zum Betriebe eines Handelsagentur- und Commis-
sionsgeschäftes“, die Eintragung der Thatsache,
dass dem offenen Gesellschafter dieser offenen
Handelsgesellschaft Adolf Löwy, Kaufmann in
Laibach, seitens der zuständigen Verwaltungsbe-
hörde die Bewilligung der Änderung des Fami-
liennamens von „Löwy“ in „Lorant“ erteilt und
dieselbe anmerkungsweise in die Geburts- und Trau-
ungs-Matriken eingetragen worden ist, vollzogen.
Laibach, am 12. August 1900.

(Razglas. Pri c. kr. dež. kot trg. sodišču
v Ljubljani se je pri tvrdki, vpisani v register za
družabne tvrdke „M. Rosner & Comp“ trgovska
agentura ter komisijska trgovina“ vpisalo dejstvo,
da je pristojna upravna oblast dovolila javnemu
družabniku te javne trgovske družbe Adolfu Lö-
wyju, trgovcu v Ljubljani, spremeniti družinsko
ime „Löwy“ v „Lorant“, ter to zabeležiti v roj-
stveno ter poročno matico. — V Ljubljani, dne
12. avgusta 1900.) (1669)

Razglas.

V smislu §. 46. pravil „Ljubljanske kreditne banke“ sklicujem za
v petek, dne 24. t. m., ob najmanjših dopoldne
v gorenje bančne prostore v Špitalskih ulicah št. 2 ustanovni občni
zbor „Ljubljanske kreditne banke“ z naslednjim

dnevnim redom:

1. Volitev predsednika zborovanju.
2. Volitev 9 članov upravnega sveta.
3. Volitev 5 članov nadzorstvenega sveta.

V Ljubljani, dne 18. avgusta 1900.

(1678)

Ivan Hribar.

(1649-2)

Razglas.

C. kr. deželno predststvo v Ljubljani je z razpisom z dné 30. julija letos, št. 2303,
načelno odobrilo po občinskem svetu deželnega stolnega mesta Ljubljane sklenjeno
izpremembo numeracije hiš v Ljubljani in pa izpremembo imen nekaterih cest, ulic in
trgov, razun imena za prostor pred gledališčem, ki naj bi se namesto Gledališke ulice
imenoval Gledališki trg.

To se javno naznanja z dostavkom, da se na podstavi teh izprememb izdeluje
posebni načrt in seznam hiš ter da se bo svoječasno razgrnitev teh operatov razglasila.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 10. avgusta 1900.

Augustin Štamcar

Mica Štamcar rojena Veroušek

poročena.

(1676)

Ljubljana, dné 20. avgusta 1900.

Razglas.

(1671)

Pri mestnem stavbnem uradu ljubljanskem sprejme se s 1. septembrom t. l.

stavbni risar.

Prosilci za to službo morajo poleg strokovne izobrazbe dokazati tudi znanje slo-
venskega ali kakega drugega slovanskega jezika in navesti zahtevano mesečno plačo
in dosedanje službovanje.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 12. avgusta 1900.

Štev. 95

Razpis dražb.

(1669)

Dne 5. septembra 1900 od 10 do 12. ure dopoldne vršili
se bodo v uradu okrajno cestnega odbora v Trnovem,

javni manjševalni dražbi

z pismenimi in ustmenimi ponudbami in sicer:

- 1.) za oddajo na 30.627 K 64 h cenjene okrajne ceste med
Knežakom in Globovnikom v polit. okraju Postonjskem.
- 2.) za oddajo na 508 K 10 h cenjene razširjavitve okrajne
ceste poleg Trnova.

Dotične pismene ponudbe previdene s kolekom 1 K katere je dobro zapečatiti in
katerim je oddati skesnino, in sicer: za pod točko 1 navedeno 1530 K in za pod točko
2 navedeno 26 K, in sicer za vsako posebej, se morajo vložiti najkasneje do predpri-
četka ustmene razprave pri okrajno-cestnem odboru, pri katerem so razgrnjeni na
upogled v navadnih uradnih urah tudi tehnični sestavek in stavbeni pogoji.

Cestni odbor ni zavezan sprejeti najnižje ponudbe, temveč si pridržuje pravico z
deželnim odborom izbrati ponudnika, iz katerega vzroka se bodo zadržale skesnine,
dokler ne bode deželni odbor odločil o dotični dražbeni obravnavi.

Okrajni cestni odbor Il. Bistrice

dne 18. avgusta 1900.

Urbančič.

Čestitam in se radujem z Vami na tako dobrem izdelku

piše odlični trgovec gospod J. Prelog iz Trsta „Prvi kranjski to-
varni testenin Žnidaršič & Valenčič v Ilir.
Bistrici“.

(880-17)

Original tega pisma z dné 22. januarja t. l. je vsakemu na ogled.